Archief 996.0 EEG Turkije

MEMORANDUM

cc: T - DGPZ - DVO - DEU

Van: DIE/EB

28 april 1961

III - 1

Aan: M via DIE, DGES en S

No. 816

Onderwerp: Turkse associatie.

VOOR EEG-RAADSZITTING VAN 2 MEI A.S.

1. Tijdens de EEG-Raadsvergadering van 20 en 21 maart 1961 werd na lange onderbreking opnieuw over het Turkse verzoek tot associatie van gedachten gewisseld. De Lid-staten namen tijdens deze discussie de volgende standpunten in:

Frankrijk: Er kunnen in dit stadium eigenlijk in het geheel geen besluiten worden genomen. Iedere vorm van associatie met de Turken zal namelijk stuiten op de zeer slechte interne situatie in Turkije.

Italië: Het Griekse voorbeeld is geen paradigma voor alle nog komende onderhandelingen. De Raad moet zich niet gebonden achten aan die vorm van associatie, die voor Griekenland gekozen is.

Nederland: Aan de Turken kan niet worden geweigerd wat aan de Grieken zo welwillend is toegestaan. Er bestaat niet zo'n hemelsbreed verschil tussen de Griekse en Turkse situaties.

Duitsland: De voorkeur wordt gegeven aan het Griekse schema, mede vanwege de evidente GATT-bezwaren tegen een andersoortige regeling.

Luxemburg en België: Deze landen delen een visie, welke meer gaat in de richting van de opvattingen, welke door Frankrijk worden gedeeld.

Conclusie: De Voorzitter en de heer Rey van de Europese Commissie menen de gedachtenwisseling als volgt te mogen samenvatten:

Bij het contact met de Turken zal een overzicht worden gegeven van de problemen, die de Griekse associatie heeft opgeleverd en daarbij zal voorts aan de Turken worden verzocht hun inzichten kenbaar te maken over de wenselijkheid van de verschillende vormen van associatie, die op grond van het EEG-verdrag mogelijk zijn.

2. Het hierboven bedoelde contact tussen de Europese Commissie en een Turkse delegatie heeft duidelijk gemaakt, dat de Turken in eerste instantie wilden spreken over een soort partiële douane-unie met de EEG. Deze zou van de zijde van de Turken op tariefgebied een afbraak volgens het ritme van het EEG-verdrag inhouden ten aanzien van 70% van de Turkse invoer uit de EEG. Voor de overige 30% zou de afbraak in een veel langzamer tempo moeten plaats vinden en bovendien eerst na 10 jaar vanaf de inwerkingtreding moeten aanvangen. Op contingentair gebied zou de openstelling van de Turkse markt over een lange periode van 22 jaar moeten worden gespreid. Daarentegen zou van de zijde van de EEG in het bijzonder een versnelde afbraak van handelsbelemmeringen moeten plaats vinden voor die produkten, waarvoor zulks ook in de Griekse associatie is voorzien. Ten aanzien van eventuele financiële hulp was weinig concreets besproken.

- 3. -

© NA, 2.05.118, Buitenlandse Zaken, Blok 2, 1955-1964 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 20664
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S01812

MEMORANDUM

Van:

Aan:

Onderwerp:

3. Alhoewel van de zijde der Commissie is gezegd, dat een definitief standpunt van de Commissie nog niet is geformuleerd, kan toch worden geconstateerd, dat de Commissie een voorkeur heeft getoond voor een minimalistische oplossing. Tijdens de Raadszitting van maart 1961 is gebleken, dat vooral Duitsland en Nederland veeleer streven naar een maximalistische oplossing, hetgeen in dit geval wil zeggen, dat Turkije in geen geval gunstiger kan worden behandeld dan Griekenland. Ik moge U in overweging geven om tijdens de a.s. Raadszitting aan het oude Nederlandse standpunt vast te houden en er naar te streven, dat aan de Commissie de opdracht wordt gegeven de Turken duidelijk te maken, dat de Gemeenschap voor Turkije niet nog meer verplichtingen op zich kan nemen dan zij tegenover de Grieken zal doen. Mocht van Turkse zijde op deze uitdrukkelijke stellingname negatief worden gereageerd, dan ware de vraag nader te onderzoeken of op andere wijze aan de Turkse verlangens zou kunnen worden tegemoet gekomen. Aan de door de Commissie voorgestane oplossing - t.w. een associatie-akkoord gekenmerkt door financiële hulp en afzetgaranties in de vorm van tariefcontingenten en lange termijn contracten - kleeft het grote bezwaar, dat een zodanig associatie-akkoord niet voldoet aan de criteria van artikel 238 EEG. Bovendien moet worden betwijfeld of een associatie-akkoord van een zodanig karakter wel in het GATT accepteerbaar zal zijn. Derhalve ware te onderzoeken of mogelijkerwijze de vorm van een handelsakkoord, zoals bedoeld in artikel 113 EEG, niet een veel juistere aanpak zou wezen.

4. Tenslotte moge nog onder Uw aandacht worden gebracht het punt van de verdere procedure. De gang van zaken bij de onderhandelingen met Griekenland heeft overtuigend aangetoond, dat bij eventuele verdere onderhandelingen een nauwere binding tussen het onderhandelende orgaan van de Gemeenschap - de Europese Commissie - en de Raad tot stand dient te komen. Hiervoor laten zich verschillende oplossingen denken:

a. Aan de onderhandelingen zou kunnen worden deelgenomen door een lid van het Secretariaat, dat met name belast zou zijn om de Lid-staten zo spoedig en volledig mogelijk omtrent de gang van zaken te informeren (deze oplossing vertolkt het Duitse inzicht);

b. Gedacht zou kunnen worden aan een werkwijze, zoals ook bij de GATT-onderhandelingen in Genève wordt gevolgd. Deze procedure bestaat hierin, dat bij de onderhandelingen tussen de Commissie en de overige GATT-leden de plaatsvervangers van de leden van het Comité Spécial ex artikel 111 EEG als waarnemers aanwezig zijn. Deze oplossing heeft het grote voordeel, dat de Commissie het onderhandelende orgaan blijft, terwijl daarentegen de Lid-staten zelf ook - zij het als waarnemers - direct bij de onderhandelingen betrokken zijn (deze visie is vertolkt door Frankrijk en Nederland).

28-4-1961